

Bilag 1

Indsatsmodel for IPS

Indsatsmodel for IPS

IPS er en evidensbaseret indsats, der hjælper mennesker med alvorlige psykiske sygdomme med at få arbejde inden for de jobs, de ønsker. IPS står for *Individual Placement and Support*.

Det overordnede princip i IPS er, at personer med svære sindslidelser kan arbejde eller tage en uddannelse, når der er et godt match mellem borger og et arbejds- eller uddannelsessted samtidig med, at borgeren modtager intensiv støtte. IPS-metoden har både i Danmark og internationalt vist signifikante beskæftigelseseffekter. Samtidig oplever borgere i IPS-forløb øget livskvalitet og metoden har vist positive samfundsøkonomiske gevinster.

IPS metoden arbejder med otte grundlæggende principper. Nedenfor gennemgås disse otte principper kort.

De otte principper – Kort fortalt

1. Alle der ønsker at arbejde skal have mulighed for at modtage et IPS tilbud

Det eneste krav der stilles til deltageren for at blive optaget i IPS-indsatsen er at deltageren ønsker at arbejde på det ordinære arbejdsmarked eller opnå en uddannelse. Der er ikke nogen, der ekskluderes på baggrund af fx misbrug, hjemløshed, symptomer, straffeattest, eller tidligere arbejdshistorik, da undersøgelser har vist, at der kan opnås gode effekter uafhængig af dette.

Eftersom IPS konsulenterne arbejder med at finde lige præcis det job, hvor borgeren kan fungere allerbedst, er der ikke nogen hindringer for at borgeren kan deltage i IPS tilbuddet.

For mange kan det være svært at skulle hjælpe borgere med fx misbrug i arbejde, da de føler, at det kan være svært at "sælge" borgeren til arbejdsgiveren. Det skyldes, at der kan være udfordringer med mødestabilitet eller borgerens tilstand, når borgeren møder ind på arbejdet.

Modsat mange andre indsatser kræver IPS-indsatsen ikke, at borgeren skal stoppe sit misbrug før IPS konsulenten kan hjælpe borgeren i arbejde. Der kræves blot, at de kan være ædru på arbejdspladsen. Metoden har vist, at man opnår mere ved ikke

at forsøge at overtale eller presse borgeren til misbrugsophør. IPS konsulenterne ved, at for mange borgere, kan arbejde være dén motivation der skal til for, at borgeren skærer ned på eller stopper sit misbrug.

For de professionelle i psykiatrien kan det være svært at tro på, at borgere med mange symptomer, misbrug, straffeattest eller hjemløshed kan arbejde. De ser borgerne når de er allermest syge og har de en interesse i at sørge for, at borgeren ikke får tilbagefald og bliver dårligere. IPS konsulenterne arbejder tæt sammen med behandlere i psykiatrien og skal herigennem vise, at beskæftigelse også kan være vejen mod recovery. Ved at IPS konsulenter og behandlere deler de gode historier med hinanden styrkes troen på at, det kan lade sig gøre også for mennesker med svær psykisk sygdom at komme i beskæftigelse og samtidig i bedring.

2. IPS er en integreret del af den psykiatriske behandling

Et tæt samarbejde mellem IPS konsulenten og deltagerens behandlingsteam, er ifølge metoden afgørende for borgerens succes. Ved at have behandlernes støtte og opbakning til IPS-indsatsen, kan indsatserne koordineres, så de samtænkes og tides rigtigt. Derudover får borgeren et team omkring sig, hvor alle har de samme informationer. Det letter borgerens forløb, så borgeren ikke selv får ansvaret for at koordinere på tværs af indsatser i forskellige systemer. Dermed kan borgeren i stedet koncentrere sig om at finde og fastholde et arbejde.

Samarbejde kan være svært. Når psykiatri og jobcenter skal arbejde sammen, er det et møde mellem to kulturer, der skal finde hinanden. Det kræver at begge sektorer går til opgaven med åbent sind og et ønske om at skabe en bedre sammenhæng i borgerens indsatser på tværs af sektorer.

IPS konsulenten skal derfor ugentligt have sin gang i behandlingsteamet og personligt have kontakt med borgerens behandlere. Derved kan IPS konsulenten få viden om behandlingsmæssige faktorer som fx bivirkninger af medicin, symptomniveau eller kognitive udfordringer. Det kan være relevant når IPS konsulenten skal finde borgerens personlige jobmatch og tilpasse rammerne på arbejdspladsen, så de imødekommer borgeren bedst muligt. Som behandlerne kan man støtte borgerens mål om arbejde ved fx at lave kognitiv træning, socialfærdighedstræning eller medicinske justeringer, som hjælper borgeren til at fungere bedre på arbejdet. Det sikrer, at borgeren altid har optimal støtte til at nå sit mål om at komme i arbejde.

Jo mere synlige IPS konsulenterne er på det psykiatriske center i det daglige, jo mere mindes de fagprofessionelle omkring borgeren om, at borgerne ønsker at komme i beskæftigelse. Dermed flyttes fokus til en ressource- og styrkebaseret tilgang.

3. Målet er beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked

IPS konsulenten hjælper borgere med at finde job på det ordinære arbejdsmarked ved at finde præcis den rette arbejdsplads, hvor opgaver og ansvar matcher borgerens kompetencer. Ordinær beskæftigelse er målet, fordi det som oftest er borgerens eget ønske at indgå på det almindelige arbejdsmarked. Derudover virker ordinær beskæftigelse fremmende på borgerens selvværd. Det skyldes dels, at mange

oplever, at deres arbejde bliver værdsat og dels, at de indgår på lige fod med de øvrige medarbejdere på arbejdspladsen. Derudover er det for mange borgere en motivation i sig selv, at de gennem ordinær beskæftigelse får mulighed for at bidrage til samfundet generelt.

Jobbet kan tilpasses, så det passer bedst til den enkelte borgere ved fx, at justere timetal og/eller vilkår. For nogle vil det fortsat være nødvendigt at supplere lønnen med en ydelse, indtil de er i stand til at arbejde så mange timer, at de kan blive selvforsørgende.

I nogle tilfælde ønsker borgere selv, at starte i en praktik. For nogle er det mere trygt starte med at have et mere begrænset ansvar. IPS konsulenten skal i dette tilfælde altid sørge for, at borgeren har overvejet alle fordele og ulemper ved at starte praktik, så det er borgerens eget valg. Endvidere skal IPS konsulenten arbejde med at opbygge borgerens selvtillid, så borgeren opnår en tro på en fremtid på arbejdsmarkedet.

IPS konsulenterne skal også engagere arbejdsgiver i lokalområdet (eller der, hvor borgeren ønsker arbejde). IPS konsulenterne skal derfor også være tilgængelige for arbejdsgiverne og hjælpe dem med at skabe det gode jobmatch mellem arbejdsgiver og arbejdstager. IPS konsulenterne skal også prioritere at formidle den lediges kompetencer og værdi for arbejdsgiverne. Virksomheden får en god medarbejder, der er motiveret og særligt udvalgt til netop deres virksomhed og dette skal honoreres med lønkroner. Endvidere skal IPS konsulenterne også lægge vægt på at praktikker ikke anses som nødvendige over for arbejdsgiverne.

4. Vejledning om sociale ydelser og arbejde

Frygten for at miste sociale ydelser kan have stor betydning for deltagerens motivation for at arbejde. Borgere med psykiske lidelser er ofte følsomme over for usikkerhed omkring deres økonomiske situation. Derfor er det centralt, at borgeren informeres grundigt om, hvilke konsekvenser det vil have at påtage sig et arbejde. Derfor skal der tilbydes vejledning om, hvorledes ordinær beskæftigelse påvirker borgerens ydelser, så borgeren er bedst muligt klædt på til at træffe en informeret beslutning om arbejde.

For mange borgere i IPS er det desuden nødvendigt at få praktisk hjælp til at håndtere overgangen fra at være ledig til at være i beskæftigelse, herunder fx hjælp til at indsende lønsedler til Jobcenteret, rette forskudsopgørelse, indberette indkomst til Udbetaling Danmark mv. Dette tilbud om praktisk hjælp skal stå så indtil borgeren selv føler sig klar til at varetage indberetninger om eventuelle ændringer på egen hånd.

5. IPS indsatsen bruger en hurtig jobsøgningstilgang

Ambitionen i IPS-indsatsen er, at borgeren skal direkte i arbejde, i stedet for at skulle igennem langvarige arbejdsafprøvninger eller praktikker. Derfor påbegynder IPS konsulenten jobsøgningen sammen med borgerne inden for den første måned i indsatsen. Hurtig jobsøgning skal sikre, at borgerens motivation for beskæftigelse udnyttes optimalt. Jobsøgning er en proces der kan tage tid, men når jobsøgningen

starter med det samme, sender man et signal til borgeren om, at man tror på borgere-
rens kompetencer og evner til at arbejde.

Ind imellem er det nødvendigt at balancere den hurtige tilgang til jobsøgning, med
princippet om borgerens egne ønsker og valg. Nogle borgere kan, trods et stort øn-
ske om arbejde, være bange for realiteterne ved et arbejde og tvivle på egne evner.
Her skal borgeren have lidt længere tid til at forberede sig på en ny fremtid i be-
skæftigelse. IPS konsulenten vil i denne periode fortsat tale jobbrevet med borgeren
og bruge tiden på at lære borgerens kompetencer og ressourcer at kende.

6. Støtten under beskæftigelse varer så længe der er behov for det

På trods af at IPS-metoden har vist gode resultater med at få borgere med psykiske
lidelser ind på arbejdsmarkedet, kan det være svært at fastholde dem i beskæfti-
gelse. Det er derfor essentielt at støtten under beskæftigelse varer indtil den enkelte
har fundet fodfæste på arbejdsmarkedet.

Det er en grundtanke i IPS, at støtten skal gives i på arbejdspladsen, når borgeren
har behov for det. IPS konsulenten er både en sparringspartner for borgeren og for
arbejdsgiveren, så konsulenten kan bistå med hurtigt at løse eventuelle udfordrin-
ger, der måtte opstå. Efterværnet skal vare så længe borgeren har behov for det.

I gennemsnit støtter IPS konsulenten borgeren i op til et år efter de er blevet ansat.

7. Indsatsen er baseret på deltagerens egne præferencer og valg

Dette er hovedprincippet i IPS. Det er grundtanken, at når jobbet matcher borge-
rens ønsker og interesser, giver det større tilfredshed og øget motivation. Dermed
opnår man også en bedre fastholdelse over tid. Derfor er borgerens egne præferen-
cer for job afgørende og retningskabende for hele forløbet.

Borgerens præferencer er også styrende for hvor og hvornår IPS konsulenten mø-
des med borgeren, hvordan jobsøgningen tilrettelægges og hvor meget IPS konsu-
lenten må fortælle arbejdsgiveren om borgerens personlige forhold, såsom sygdom
og misbrug.

Det giver borgeren kontrol over sit eget forløb og dermed også ansvaret for sin
egen situation. IPS konsulentens arbejde består i at støtte borgeren til at træffe gode
valg, ved at skabe overblik over og informere om borgerens muligheder.

8. Samarbejde med virksomheder på det lokale arbejdsmarked

IPS konsulenternes arbejde foregår primært i lokalområdet, hvor konsulenten både
mødes med IPS borgerne, og med arbejdsgiverne. Der er en forventning om, at
konsulenterne bruger mindst 65 % af deres tid ude af kontoret.

IPS konsulenterne skal opsøge virksomheder i lokalområdet for at opnå viden om
den enkelte arbejdsgivers behov for arbejdskraft, rekrutteringsmetode og arbejds-
områder. IPS konsulenterne har fokus på systematisk at opsøge virksomheder in-
den for de områder, hvor borgeren er motiveret for at komme i beskæftigelse.

I IPS har man en særlig måde at opsøge arbejdsgivere på, hvor der fokuserer på, hvordan IPS konsulenten kan hjælpe arbejdsgiverne. Der er dermed fokus på relationsopbygning med arbejdsgivere, hvilket også kommer borgeren til gode ved en eventuel ansættelse. IPS konsulenterne ser arbejdsgiverne som ”kunder i butikken” og står til rådighed for spørgsmål og hjælp til tilpasninger på arbejdspladsen, så det matcher borgerens kompetencer og virksomhedens behov bedst muligt.